

Ympäristönsuojelumääräysten käyttöönotto, palveluvaliokunta 7.2.2024

Palveluvaliokunta 07.02.2024 § 11
342/11.00.00/2023

Valmistelija Hyvinvointijohtaja: Irina Barkman, puh: 0400 932 135
irina.barkman@iitti.fi

Asian selostus litin viranomaislautakunta on päättänyt laittaa nähtäville 4.12.2023 päivätyn litin ympäristönsuojelumääräysten luonnoksen ja pyytää siitä lausuntopyyntönsään 19.12.2023 ohjausta litin kunnan valiokunnilta sekä lausuntoja eri osallisilta.

Lausuntopyyntönsä selostetaan asiaa seuraavasti:

”Ympäristönsuojelulain 202 § mukaisilla ympäristönsuojelumääräyksillä on mahdollista luoda paikallisia käytännön linjauksia ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset parantavat kuntalaisten oikeusturvaa, tasavertaista kohtelua ja selkeyttävät myös viranomaisen työtä, kun tapauskohtainen harkinta vähenee.

Ympäristönsuojelumääräykset toimivat ympäristönsuojeluviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen työkaluna paikallisella tasolla, aivan kuten rakennusjärjestys ja jätehuoltomääräyksetkin.

Ympäristönsuojelumääräyksiä on käsitelty litin kunnassa viimeksi vuonna 2021, jolloin ympäristönsuojelumääräykset päätettiin olla ottamatta käyttöön.

Tällä kertaa ympäristönsuojelumääräysten valmisteluvaiheeseen on panostettu enemmän ja niitä on valmisteltu litissä viranomaislautakunnan erillisessä työryhmässä. Määräysvalmistelua on tehty yhteistyössä myös muiden viranomaisten sekä Heinolan kaupungin ympäristönsuojelun seudullisen yksikön (Heinola, Hartola, Sysmä, Iitti) kanssa. Valmistelun aikana on pidetty esittely- ja keskustelutilaisuuksia myös kuntalaisille.

Ympäristönsuojelumääräysten ensisijainen tavoite on täytäntöönpanna ympäristönsuojelulakia, ehkäistä ympäristön pilaantumista ja selvittää käytännön tilanteita. Ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan luoda paikalliset linjaukset niiltä osin, kun ympäristönsuojelulaki on liian yleisluontoinen. Esimerkiksi litissä on paljon pohjavesialueita, joiden pilaaminen on lailla kielletty ja kalliit siivoamiskustannukset ovat ensisijaisesti aiheuttajan vastuulla, mutta käytännön linjaukset pilaantumisen ehkäisemiseksi puuttuvat laista.

litin ympäristönsuojelumääräysten luonnos perustuu paikallisiin olosuhteisiin sekä tarveharkintaan ja siksi poikkeaa ympäristökuntien paikallisista määräyksistä. Valmistelussa on hyödynnetty työryhmän paikallis- ja ammattiosaamista sekä olemassa olevia selvityksiä ja suunnitelmia mm. paikallisten vesistöjen ja pohjavesien suojelusta. Ympäristönsuojelun viranhaltijatyö toteutetaan seudullisesti, joten valvonnassa samankaltaiset määräykset ovat paikalliset olosuhteet huomioiden perusteltuja. Yksittäisiä määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on edelleen tarvittaessa mahdollista antaa ympäristönsuojelulain 180 §:n nojalla.”

Valiokunnan ohjaus

Palveluvaliokunta haluaa korostaa, että ympäristönsuojelumääräysten tarkoituksena on ensisijaisesti ohjata ja tukea yhteisömme jäseniä ympäristön kannalta kestäviin valintoihin, ei asettaa kohtuuttomia taakkoja.

Ymmärrämme, että kaikissa tilanteissa määräysten kirjaimellinen noudattaminen voi olla haastavaa. Toteamme, että valvonnassa ja määräysten soveltamisessa käytetään maalaisjärkeä ja otetaan huomioon kunkin tilanteen erityispiirteet. Erityisesti pienissä ja perustelluissa tapauksissa, joissa määräysten noudattaminen kirjaimellisesti ei ole mahdollista tai mielekäästä, mutta toiminta ei ole ristiriidassa ympäristönsuojelun yleisten tavoitteiden kanssa, voimme harkita joustavuutta. Tästä esimerkkinä haja-asutusalueen metsikössä tehtävä raivaustyö aikaisin aamulla, joka ei sijoitu asutuksen lähelle.

Tämä joustavuus ei tarkoita ympäristönsuojelumääräysten ohittamista tai niiden merkityksen vähättelyä. Kuitenkin kaikki poikkeukset ja joustot tulee tehdä avoimesti ja perustellusti, eikä missään tapauksessa vastoin lainsäädäntöä.